



Комисия по правни въпроси

2015/2147(INI)

7.12.2015

СТАНОВИЩЕ

на комисията по правни въпроси

на вниманието на комисията по промишленост, изследвания и енергетика
и комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите

относно „Към Акт за цифровия единен пазар“
(2015/2147(INI))

Докладчик по становище(*): Ангел Джамбазки

(*) Процедура с асоциирани комисии – член 54 от Правилника за дейността

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по правни въпроси призовава водещите комисии по промишленост, изследвания и енергетика и по вътрешния пазар и защита на потребителите да включат в предложението за резолюция, което ще приемат, следните предложения:

1. подчертава, че стимулирането на растежа, иновациите, избора на гражданите и на потребителите, създаването на работни места, включително висококачествени работни места, и конкурентоспособността са от изключителна важност, и счита, че цифровият единен пазар е от ключово значение за постигането на тази цел чрез премахването на пречките пред търговията, увеличаването на производството, рационализирането на процесите за онлайн предприятия, подкрепата за творците, инвеститорите и потребителите, и за лицата, заети в цифровата икономика, като се постави особен акцент върху МСП, и като се направят привлекателни в търговски план частните инвестиции в творческа инфраструктура, като се намали до минимум бюрократичната тежест и се улесни започването на нова търговска дейност; отбелязва в допълнение важността на улесняването на законния достъп до академични и творчески произведения и осигуряване на високо равнище на защита на потребителите и личните данни в рамките на единния цифров пазар; призовава за съобразен с бъдещето регламент и оценка на въздействието на всички нови предложения, отнасящи се до конкурентоспособността, растежа, МСП, иновационния потенциал и създаването на работни места, както и по отношение на свързаните с тях потенциални разходи и ползи, придружени от оценка на въздействието им върху околната среда и социалното им въздействие;
2. приветства съобщението на Комисията „Стратегия за цифров единен пазар за Европа“ (COM(2015)0192) и съдържащия се в него ангажимент за модернизиране на действащата правна уредба за авторското право с цел адаптирането ѝ към условията на цифровия пазар; подчертава, че всяко изменение на посочената правна уредба следва да се разглежда целенасочено и с акцент върху справедливото и подходящо заплащане на творците и другите титуляри на права за използването на техните творби, икономическия растеж, конкурентоспособността и подобряването на опита на потребителите, но и също и върху необходимостта да се гарантира защита на основните права;
3. подчертава ролята на правата върху интелектуалната собственост и припомня, че изключенията и ограниченията на авторското право представляват елемент от системата на авторското право; подчертава ключовата роля на целенасочените изключения и ограничения на авторското право за оказване на принос за икономическия растеж, иновациите и създаването на работни места, като се насърчава бъдещото творчество и се укрепват иновациите в ЕС, както и творческото и културното многообразие;
4. подчертава в това отношение, че европейските културни и творчески индустрии са двигател на икономическия растеж, иновациите и конкурентоспособността, тъй като, по данни на бизнеса, осигуряват заетост на повече от 7 милиона души и

генерират над 4,2 % от БВП на ЕС¹;

5. счита, че реформата следва да постигне справедлив баланс между всички засегнати интереси; посочва, че творческият сектор има своите особености и различни предизвикателства, произтичащи най-вече от различните видове съдържание и творчески произведения, както и от използваните бизнес модели; следователно призовава Комисията да идентифицира по-добре тези особености и да ги вземе предвид, когато предлага изменения и решения;
6. подчертава, че всяка реформа на рамката на авторското право следва да се основава на висока степен на закрила, тъй като правата са жизненоважни за интелектуалното творчество и предоставят стабилна, ясна и гъвкава правна основа, поощряваща инвестициите и растежа в творческия и културния сектор и премахваща в същото време правната несигурност и правната непоследователност, които оказват неблагоприятно въздействие върху функционирането на вътрешния пазар;
7. призовава Комисията да гарантира, че всяка реформа на Директивата за авторското право взема предвид резултатите от последващата оценка на въздействието на Директивата от 2001 г. и се основава на солидни доказателства, включително на оценка на възможното въздействие на изменените елементи, особено що ес отнася до производството, финансирането и разпространението на аудиовизуални творби, както и до културното многообразие; счита, че трябва да се извърши подходящ икономически анализ, в това число оценка на въздействието върху работните места и растежа;
8. призовава също така Комисията да вземе предвид резолюцията на Парламента от 9 юли 2015 г. относно прилагането на Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 г. относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество²;
9. отбелязва, че 56% от европейците използват интернет с културни цели и следователно отбелязва значението на няколко изключения от авторското право; припомня на Комисията, че мнозинството членове на ЕП подкрепят разглеждането на прилагането на минимални стандарти в изключенията и ограниченията в областта на авторското право, както и правилното прилагане на посочените изключения и ограничения, установени в Директива 2001/29/ЕО; подчертава, че подходът по отношение на изключенията и ограниченията на авторското право следва да бъде балансиран, целенасочен и неутрален по отношение на формата и следва да се основава само на доказани потребности и не следва да засяга културното многообразие на ЕС, неговото финансиране и справедливото възнаграждение на авторите; подчертава, че докато използването на извличането на информация от текст и данни се нуждае от повече правна сигурност, за да се даде възможност на изследователите и образователните институции да използват по-всеобхватно материалите, защитени от авторско право, включително в презграничен контекст, всяко изключение на равнище ЕС за извличането на информация от текст и данни следва да се прилага единствено, когато потребителят разполага със

¹ Проучване на ЕУ, озаглавено "Създаване на работни места – измерване на културния и творческия пазар в ЕС"

² Приети текстове, P8_TA(2015)0273.

законен достъп и следва да се разработва в консултация с всички заинтересовани лица, след извършена основана на доказателства оценка на въздействието;

10. подчертава, че е важно да се подобри яснотата и прозрачността в режима на авторското право, по-конкретно по отношение на съдържанието, създадено от потребители и за таксите за възпроизвеждане за лично ползване в държавите членки, които са избрали да налагат посочените такси; отбелязва в това отношение, че гражданите следва да бъдат информирани за настоящия размер на таксата за авторско право, нейната цел и начин, по който ще се прилага;
11. подчертава, че цифровият единен пазар следва да дава възможност за осигуряване на достъп на всички, включително на хората с увреждания, до продукти и услуги, защитени от авторското право и сродните му права; изразява дълбока загриженост в това отношение във връзка с липсата на напредък на ратификацията на Маракешкия договор за улесняване на достъпа до публикувани произведения за слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания и настоятелно призовава за възможно най-бързата му ратификация; с нетърпение очаква решението на Съда на Европейския съюз по този въпрос;
12. призовава за целенасочени, основани на доказателства реформи с цел подобряване на трансграничния достъп до законно предоставяно или законно придобито онлайн съдържание, но предупреждава за недискриминационното издаване и задължителни общеевропейски лицензи, тъй като това би могло да доведе до намаляване на достъпното за потребителите съдържание; подчертава, че принципът на териториалност е съществен елемент от системата на авторското право, като се има предвид значението на териториалното лицензиране в ЕС; призовава за прекратяване на необоснованото блокиране на географски принцип чрез отдаване на приоритетно значение на трансграничната преносимост на законно придобито или законно достъпно съдържание като първа стъпка към повишаване на правната сигурност и за въвеждане на нови търговски модели за гъвкави и иновационни схеми за лицензиране; отбелязва, че тези модели следва да предоставят ползи на потребителите в гарантиране на езиково и културно многообразие, без да накърняват принципа на териториалност или свободата на договаряне;
13. приветства амбицията на Комисията за засилване на научни изследвания и иновации в ЕС чрез подобряване на трансграничното използване на материали, защитени с авторско право; счита, че това усилие е основно за подобряване на достъпа до знания и онлайн образование, както и за подобряване на конкурентоспособността на образователните институции на ЕС в световен мащаб;
14. подчертава значението на достъпа до информация и съдържание в публичното пространство; подчертава, че съдържанието, което е обществено достояние в една държава членка, следва да бъде достъпно във всички държави членки; счита, че публичното съдържание на институциите на ЕС следва да бъде обществено достояние, когато това е възможно;
15. счита, че при всяко изменение на Директивата за аудио-визуалните медийни услуги следва да се вземат предвид новите начини за достъп до аудио-визуално съдържание и следва да се постига съответствие с настоящата реформа на законодателството, свързано с авторските права;

16. счита, че някои онлайн посредници и онлайн платформи генерират приходи от културните произведения и съдържание, но не е сигурно, че тези приходи винаги се поделят с творците; призовава Комисията да разгледа основания на доказателства варианти, които се отнасят до всяко прехвърляне на стойността от съдържанието към услугите с цел да направят възможно авторите, изпълнителите и титулярите на права да получават справедливо възнаграждение за използването на техните произведения в интернет, без при това да се възпрепятстват иновациите;
17. посочва, че бързите темпове на технологично развитие на цифровия пазар изискват технологично неутрална рамка за авторското право;
18. настоятелно призовава Комисията да гарантира, че стратегията на ЕС за единния цифров пазар е разработена в сътрудничество със страни с водещи най-добри практики в процесите на цифровизация, за да може да пригоди лесно технологичните иновации на страни извън ЕС, особено по отношение на интелектуалната собственост, като по този начин подобри оперативната съвместимост и разшири възможностите за растеж и разрастване на европейските дружества на международния пазар;
19. призовава разпространителите да публикуват цялата достъпна информация, свързана с технологичните мерки, които са необходими за осигуряване на оперативната съвместимост на тяхното съдържание;
20. насърчава стремежите на Комисията да гарантира оперативна съвместимост между цифровите компоненти и подчертава значението на стандартизацията, която може да бъде постигната както чрез патенти от съществено значение („SEPs“), така и чрез модели на отворено лицензиране; приветства усилията на Комисията за разработване на балансирана рамка за преговори между титулярите на права и изпълнителите на патентите от съществено значение за стандарт, за да се гарантират справедливи лицензионни условия; приканва Комисията да вземе под внимание и да приложи духа на решението на Съда на ЕС по дело C-170/13 (Huawei/ZTE), което постига баланс между притежателите на патенти от съществено значение и изпълнителите на стандарти, за да се преодолеят нарушенията на патенти и да се гарантира ефективното сключване на справедливи, разумни и недискриминационни лицензионни споразумения;
21. приветства плана за действие на Комисията за модернизиране на прилагането на правата върху интелектуалната собственост онлайн по отношение на нарушенията с търговско измерение; подчертава важноста на това в ерата на цифровите технологии законодателството в областта на авторското право и сродните му права да бъдат спазвани; счита, че прилагането на авторското право, както е предвидено в Директива 2004/48/ЕО, във всички държави членки е изключително важно и че авторското право и сродните му права са ефективни дотолкова, доколкото са ефективни и мерките за изпълнение за тяхната защита; подчертава, че ЕС е изправен пред голям брой нарушения на правата върху интелектуална собственост, и че съгласно данните на Комисията, митническите органи са отчели над 95 000 случая на задържане през 2014 г., като стойността на конфискуваните 35.5 милиона артикули се оценява на повече от 600 млн. евро¹; подчертава ролята на

¹ Вж. доклада относно прилагането на правата върху интелектуална собственост от митническите органи

Европейската обсерватория за нарушенията на правата на интелектуална собственост да предоставя надеждни данни и да извършва обективни анализи на въздействието на нарушенията върху икономическите субекти; призовава следователно за възприемането на ефективен, устойчив, съразмерен и модернизирани подход към прилагането и защитата на правата върху интелектуалната собственост онлайн, особено по отношение на нарушенията с търговско измерение; отбелязва, че в някои случаи нарушенията на авторското право могат да са в резултат на това, че е било затруднено намирането на търсеното съдържание от законно предоставящ го източник; поради това призовава да се разработи и да се популяризира сред обществеността по-широк набор предложения за лесно ползване на законно съдържание;

22. приветства подхода „следвай парите“ и насърчава участниците във веригата на доставки да предприемат координирани и пропорционални действия за борба с нарушенията на правата върху интелектуална собственост с търговски мащаб, въз основа на практиката на доброволни споразумения; подчертава, че Комисията, съвместно с държавите членки, следва да насърчава осведомеността и надлежните проверки по веригата на доставка, и да насърчава обмена на информация и на най-добри практики, както и задълбоченото сътрудничеството между публичния и частния сектор; настоява, че всички мерки, предприети от участниците във веригата на доставки, за борба с нарушенията с търговско измерение, следва да бъдат обосновани, съгласувани и съразмерни и да включват възможността за ефективни и лесни за прилагане средства за правна защита на неблагоприятно засегнатите страни; счита за необходимо да се повиши осведомеността на потребителите за последствията от нарушаването на авторското право и сродните му права;
23. счита, че Комисията следва да започне обсъждания и да бъдат извършени основани на доказателства анализи относно това дали всички участници във веригата на стойността, включително онлайн посредници, онлайн платформи, доставчици на съдържание и услуги, както и офлайн посредници като прекупвачи и търговци на дребно, следва да вземат разумни и подходящи мерки срещу незаконно съдържание, фалшиви стоки и нарушения на правата върху интелектуална собственост в търговски мащаб, като същевременно се запази възможността крайните потребители да имат достъп и да разпространяват информация или да използват приложения и услуги по техен избор; подчертава необходимостта да се разгледа възможността за изясняване на ролята на посредниците, по-специално по отношение на борбата срещу нарушенията на правата на интелектуална собственост, след задълбочен, целенасочен и основан на доказателства анализ и като се вземат предвид всички съответни публични консултации от страна на Комисията; подчертава, че доставчиците на интернет услуги и онлайн посредниците следва във всеки случай да имат строго определени задължения и не би трябвало да играят ролята, отредена на съдилищата, с цел да се избегне приватизирането на правоприлагането; призовава Комисията да извърши проучване за оценка на ефективността на съдебното блокиране на уебсайтове и на системите за уведомяване и за сваляне на каталожни описания;
24. отчита ролята, изпълнявана от доставчиците на съдържание в разработването и

разпространението на произведения, включително по интернет, и факта, че растежът на онлайн платформите се обуславя от потребителското търсене; отчита, че съществуващите принципи за отговорността на посредниците направиха възможен растежа на онлайн платформите и предупреждава, че създаването на нова правна несигурност в тази област може да окаже отрицателно въздействие върху икономическия растеж; отбелязва засилващата се роля на някои интернет посредници и отрицателното въздействие на това господстващо положение върху творческия потенциал на авторите, справедливото възнаграждение за тяхната работа и развитието на услугите, предлагани от други разпространители на произведения;

25. предлага предстоящото законодателно предложение относно онлайн платформите да се основава на интересите на потребителите, творците и работната сила в областта на цифровите технологии, по-специално на закрилата на уязвимите;
26. подчертава, че за да се постигне значимо прилагане на авторското право, пълната информация по отношение на самоличността на притежателите на права и, когато е целесъобразно, на срока на правната закрила, следва да бъде лесно достъпна за обществеността;
27. припомня, че съгласно член 5 от Директива 2000/31/ЕО доставчиците на онлайн услуги са задължени ясно да посочват своята идентичност и че спазването на това изискване е от изключително значение за гарантиране на доверието на потребителите в електронната търговия;
28. отбелязва целта на Комисията да оттегли предложението за общо европейско право за продажбите и припомня в този контекст позицията на Парламента на първо четене от 26 февруари 2014 г.; настоява, че е необходимо да се съберат и анализират колкото е възможно повече доказателства и да се проведат консултации с всички заинтересовани лица преди прилагането на какъвто и да е подход, по-специално по отношение на въздействието му върху предоставяната понастоящем защита на потребителите съгласно националното законодателство, особено по отношение на средствата за правна защита срещу несъответствието с договора за онлайн продажби на материални стоки или цифрово съдържание и правната сигурност относно прилагането на Регламент Рим I.
29. счита, че договорните правила за цифрово съдържание трябва да се основават на принципи, за да бъдат технологично неутрални и съобразени с бъдещото развитие; подчертава освен това, по отношение на бъдещи предложения на Комисията в тази област, важно е на това да се избегне несъгласуваност и припокриване с действащо законодателство, както и рисковете от създаване на неоправдано правно разделение в дългосрочен план между онлайн и офлайн договори и различни канали за разпространение, като също така има предвид достиженията на правото за защита на потребителите в рамките на програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT);
30. счита, че измененото предложение на Комисията следва също така да пояснява как се прилагат съществуващите правила в цифрова среда при трансгранични онлайн продажби, включително прилагането на Директивата за услугите с цел преодоляване на несправедливата ценова дискриминация онлайн, основана на

националност или местоположение;

31. насърчава Комисията да анализира нивото на защита на материалното законодателство на ЕС за защита на потребителите в така наречената „икономика на споделянето“ и дисбалансите между страните при договорни отношения между частни лица, които са насърчавани от все по-широкото ползване на услуги, предоставяни чрез платформи за съвместно ползване;
32. подчертава необходимостта от подобряване на процесите във всички държави членки за създаване и извършване на дейност от предприятията онлайн, които следва да бъдат рационализирани и цифровизирани, като призовава Комисията да разгледа това допълнително в своята стратегия за вътрешния пазар;
33. призовава Комисията да гарантира, че ще се отдели специално внимание на проблемите, които пречат на потребителите и предприятията да се възползват от цялата гама продукти и услуги, независимо дали са цифрови или се предлагат по цифрови канали в ЕС, и които не дават възможност на предприятията да започнат и развиват трансгранична дейност и да внедряват иновации;
34. призовава държавите членки да прилагат общи стандарти и добри практики по отношение на цифровата администрация, като се фокусират по-специално върху органите на съдебната власт и местните органи;
35. подчертава, че развитието на цифровизацията също така осигурява значима промяна на публичната администрация, като създава много по-ефективна, опростена и лесна за използване електронна администрация; счита в тази връзка, че е много важно гражданите и предприятията да имат взаимосвързани търговски регистри;
36. подкрепя създаването през 2016 г. на платформа за защита на потребителите за решаване на спорове в целия ЕС; подчертава, че правата на потребителите не могат да бъдат гарантирани без ефективно законодателство и достъп до правни инструменти; счита, че електронната търговия може да процъфтява също и ако потребителите имат възможност да пазаруват онлайн при сходни условия, които се прилагат в целия ЕС;
37. подчертава, че онлайн сигурността е една от предпоставките за цифров единен пазар и точно поради тази причина счита, че е необходимо на този бързо разширяващ се пазар да бъдат гарантирани мрежовата и информационната сигурност; приветства в тази връзка инициативата на Комисията за създаване на публично-частно партньорство за кибернетична сигурност в областта на технологиите и решенията за сигурност на онлайн мрежата;
38. призовава за по-ефективна правна рамка за финансирането от ЕС на обучения в областта на ИКТ с цел да се позволи повишаване на конкурентоспособността на ЕС;
39. посочва, че съществуващите технологични различия в ЕС трябва да се преодолеят посредством правната рамка на политиките за цифровия единен пазар; подчертава, че е необходим проактивен подход за намаляване на различията между регионите, между селските и градските райони и между поколенията;

40. посочва, че с цел да се подкрепи една стабилна правна рамка в областта на политиката за цифров единен пазар е необходимо директно подпомагане на развитието и иновациите в предприятията в ЕС; подчертава следователно, че МСП трябва да бъдат насърчавани да използват цифрови технологии и да развиват ИКТ умения и услуги;
41. посочва, че цифровите иновации генерират растеж и че една стабилна правна рамка в областта на политиката за цифров пазар трябва да стимулира предприемачеството; подчертава, че трябва да бъдат разработени стимулиращи програми, насочени към младите новатори, за да се използва потенциалът на младите европейци.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	3.12.2015
Резултат от окончателното гласуване	+: 21 –: 3 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Jean-Marie Cavada, Kostas Chrysogonos, Therese Comodini Cachia, Mady Delvaux, Laura Ferrara, Enrico Gasbarra, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Mary Honeyball, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Jiří Maštálka, Emil Radev, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, József Szájer, Tadeusz Zwiefka
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Angel Dzhambazki, Jytte Guteland, Heidi Hautala, Stefano Maullu, Rainer Wieland, Kosma Złotowski